

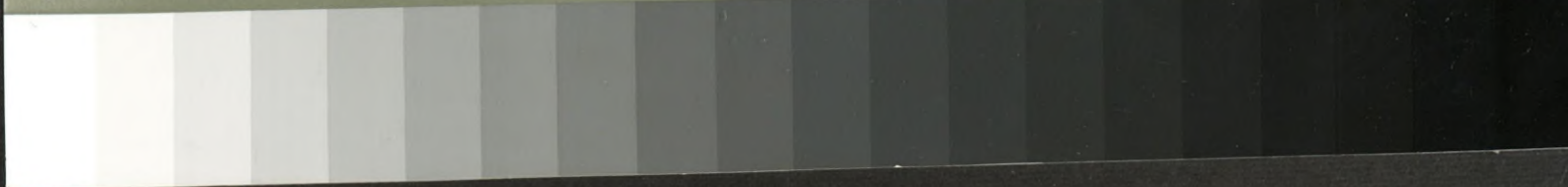

Grey Scale #13

DANES-PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

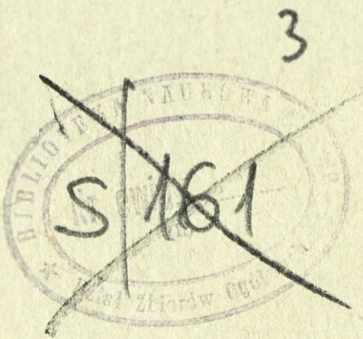

Czyt. 355.20 R16

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

prk doc. dr Władysław JAKUBISIAK
**INNOWACYJNE METODY PROWADZENIA WYKŁADU
I SEMINARIUM
W AKADEMII SZTABU GENERALNEGO WP**

(Materiał na konkurs VII)

11129

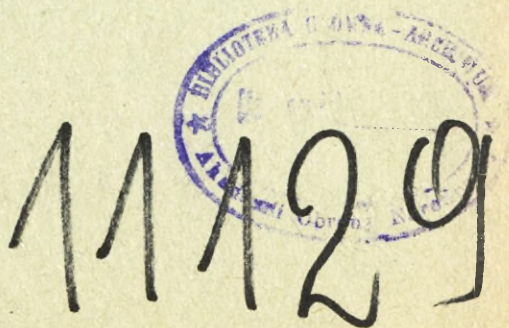
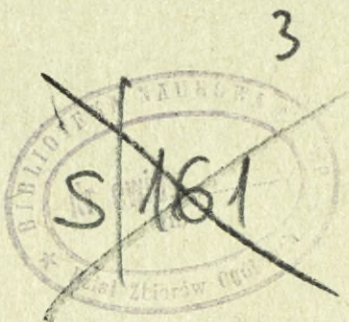

Czyt. 355.20 W 16

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

ptk doc. dr Władysław JAKUBISIAK
**INNOWACYJNE METODY PROWADZENIA WYKŁADU
I SEMINARIUM
W AKADEMII SZTABU GENERALNEGO WP**

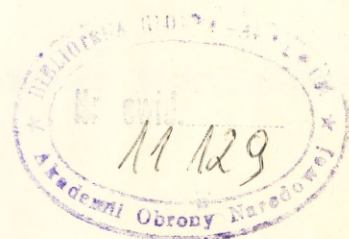
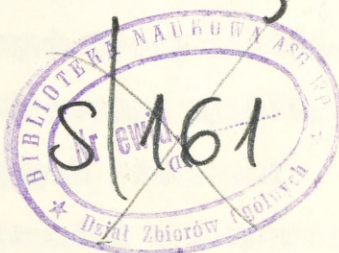
(Materiał na konkurs VII)

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
in.gen.broni Karola ŚWIERCZYŃSKIEGO

INNOWACYJNE METODY PROWADZENIA WYKŁADU I SEMINARIUM
W AKADEMII SZTABU GENERALNEGO WP

/Materiał na Konkurs VII/

Warszawa, dn. 24.03.1979 r.

TEMAT

INNOWACYJNE METODY PROWADZENIA WYKŁADU I SEMINARIUM W AKADEMII
SZTABI GENERALNEGO WP

WSTĘP

Każda wyższa szkoła i akademia wojskowa, między innymi funkcyjami, ma stały obowiązek rozwijania i doskonalenia dydaktyki wojskowej.

Akademia Sztabu Generalnego WP ma w tej dziedzinie^{ma} znane i liczące się osiągnięcia na skalę WP. Od 1978 r. wdrożono do procesu studiów dwie nowe metody prowadzenia wykładu i seminarium. Ogólnie określając metody te polegają na tym, że wykład lub seminarium prowadzi zespół specjalistów. Metoda prowadzenia wykładu uzyskała roboczą nazwę: "Wykład metodą zespołu specjalistów /WZS/"¹, natomiast metodę prowadzenia seminarium określono mianem "GLOB"².

Wprowadzenie do procesu nauczania otuchaczy tematów o charakterze interdyscyplinarnym, a więc obejmujących szerokie specjalistyczne kierunki lub dziedziny wiedzy spójnej, wymaga realizacji przez zespoły właściwych specjalistów.

W uproszczonej historycznej ujęciu, kształcenie teoretyczne można wyrazić w następujących modelach:

1. model-klasyczny: 1 nauczyciel - 1 uczeń;
2. model-tradycyjny: 1 nauczyciel - grupa uczniów;
3. model-współczesny: grupa nauczycieli - grupa uczniów.

1/ Nazwę zaczerpnięto z programu telewizyjnego pod tytułem GLOB.

Wprowadzenie nowych metod do teoretycznego kształcenia słuchaczy w ASG WP jest więc rezultatem dialektycznego rozwoju metodyki i dydaktyki wojskowej.

W treści prezentowanego tematu pragniemy przedstawić praktyczny opis przygotowania i przeprowadzenia wykładu metoda zespołu specjalistów oraz seminarium metoda "GLOB", a także - w zakończeniu - wskazać na efektywność tych metod.

1. Wykład prowadzony metoda zespołu specjalistów

Wykład prowadzony metoda zespołu specjalistów polega na tym, że - pod kierownictwem i czynnym udziale wykładowcy wiążącego - specjalistyczne zagadnienia tematu wykładane są przez specjalistów z określonych dyscyplin naukowych lub pokrewnych dziedzin jednej dyscypliny.

Wykład MZS, oprócz untrekcyjalenia od strony spektakularnej daje rzeczywiste korzyści w zakresie i poziomie przekazywanej wiedzy słuchaczom.

Optymalny czas trwania wykładu MZS ocenia się na 2-3 godziny lekcyjne.

1.1. Przygotowanie wykładu metoda zespołu specjalistów

W przygotowaniu wykładu MZS w zasadzie można wyodrębnić dwa etapy: etap pierwszy obejmuje okres opracowania programu i planów tematycznych z różnych naukowych przedmiotów w danej uczelni oraz etap drugi dotyczący bezpośredniego przygotowania wykładu przez zespół specjalistów.

W etapie pierwszej czynności przygotowawcze polegają na sformułowaniu tematów, określeniu które z nich mają treść interdyscyplinarną i mogą lub powinny być realizowane metoda zespołu specjalistów oraz przypisaniu tej metody do wybranych tematów, a także określeniu rodzaju specjalistów-realisatorów wykładu.

Na etapie budowy programów i planów tematycznych nie wydaje się być celowym imienne określanie zespołów specjalistów, staje się natomiast koniecznością w opracowywanych miesięcznych rozkładach zajęć. Czynności przygotowawcze, należące do pierwszego etapu, wykonują osoby, do których należą funkcje organizacyjne procesu dydaktycznego.

Czynności etapu drugiego, obejmujące bezpośrednio przygotowanie wykładu MZS, należą do zespołu specjalistów realizatorów.

Zespół specjalistów do przeprowadzenia wykładu prezentowaną metodą określa przełożony - organizator procesu dydaktycznego. Może on jednak wyznaczyć tylko wykładowcę wiodącego i pozostawić mu swobodę w doborze pozostałych członków zespołu, jeżeli taka możliwość istnieje w ramach danego cyklu, zakładu, katedry, instytutu. Najważniejsze kryteria, którymi należy kierować się przy doborze wykładowców do zespołu specjalistów są następujące:

- przy wyznaczaniu wykładowcy wiodącego - doświadczenie i umiejętności metodyczne w danym przedmiocie oraz posiadanie określonej /częściowej/ specjalizacji w danym temacie interdyscyplinarnym;

- przy doborze wykładowców specjalistów - doskonała fachowość w swojej dziedzinie i niezbędne doświadczenie metodyczne.

Organizatorem bezpośredniego przygotowania wykładu MZS jest z zasady wykładowca wiodący, ale pewne czynności należą także do wykładowców specjalistów.

Według naszych doświadczeń, do wykładowcy wiodącego należy opracowanie merytorycznej i metodycznej koncepcji wykładu.

Opracowanie merytorycznej koncepcji wykładu polega na analizie tematu i w jej rezultacie na: określeniu celu wykładu, sformułowaniu specjalistycznych zagadnień wykładu, ogólnym określeniu

treści tych zagadnień, ich ilustracji oraz poparcia odpowiednimi przykładami wojennymi lub z ćwiczeń wojsk, a także na oporządzeniu wykazu literatury do samodzielnego przestudiowania przez słuchaczy.

W metodycznej koncepcji wykładu, powstającej także w trakcie jej analizy, należy rozpatrzyć takie zagadnienia, jak: podział zagadnień szkoleniowych między wykładowców specjalistów, określenie czasu na wyłożenie poszczególnych zagadnień, wybór sali, w której wykład będzie prowadzony, wyposażenie jej ^w urządzenie audiowizualne i inne pomoce oraz wyznaczenie asystenta do operowania tymi urządzeniami w trakcie wykładu.

Koncepcja merytoryczna i metodyczna wykładu powinna być odzwierciedlona w scenariuszu wykładu prowadzonego NZS. Scenariusz wykładu opracowuje wykładowca wiodący, a zatwierdza właściwy przełożony. Przykładowy wzór scenariusza zawiera załącznik 1.

Wykładowcy specjaliści przygotowując się do wykładu powinni opracować tekst swoich wystąpień, w tym odpowiednie przykłady historyczne lub z ćwiczeń oraz odpowiednie pomoce poglądowe. Całość tych materiałów powinien zatwierdzić wykładowca wiodący, a przy tym udzielić specjalistom niezbędnych wytycznych. Na etapie bezpośredniego przygotowania się wykładowców do wykładu NZS, ważną sprawą jest dokonanie indywidualnych prób wygłoszenia specjalistycznych zagadnień. Indywidualna próba pozwoli na pewniejsze wygłoszenie treści w czasie wykładu, a co w tym najważniejsze - pozwoli na dobór treści mieszczących się w przydzielonym czasie. W przypadku prowadzenia premierowego wykładu NZS warto przeprowadzić próby wykładu dla grona wykładowców, następnie wysłuchać ich krytycznych uwag i propozycji oraz uwzględnić je w merytorycznej i dydaktycznej koncepcji wykładu dla słuchaczy.

1.2. Prowadzenie wykładu metoda zespołu specjalistów

Wykładem prowadzonym KZS steruje wykładowca wiedzący zgodnie ze scenariuszem. Spełnienie funkcji wykładowcy wiedzącego wymaga wykonania następujących zadań:

- przyjęcie meldunków na początku i końcu wykładu;
- wprowadzenie do wykładu polegające na podaniu tematu i ewentualnie celu wykładu, zagadnień wykładu i określonych treści wiążących temat wykładu z innymi zrealizowanymi tematami z danego przedmiotu lub nawet innych nauczanych przedmiotów;
- przedstawienie oficerów wykładowców poszczególnych zagadnień;
- udzielanie głosu oficerom specjalistom w celu wyłożenia przydzielonych im zagadnień tematu;
- wiązanie poszczególnych zagadnień specjalistycznych tematu;
- przejawianie dbałości o nie przekraczanie przydzielonego czasu przez referujących wykładowców specjalistów;
- sterowanie operatorem urządzeń audiovizualnych;
- podsumowanie wykładu i podanie słuchaczom literatury do samodzielnego przestudiowania;
- rozdzielanie pytań słuchaczy do odpowiedzi przez wykładowców specjalistów.

Oprócz wymienionych zadań wykładowca wiedzący powinien wyłożyć osobiście 1-2 zagadnienia z danego tematu. Pożądane jest aby było to zawsze pierwsze zagadnienie, bowiem w zasadzie zagadnienie pierwsze obejmuje treści ogólne w każdym temacie poprawnie zbudowanym pod względem metodologicznym i merytorycznym. Także podsumowanie wykładu z zasady powinno należeć do wykładowcy wiedzącego.

W tym miejscu wydaje się celowym zwrócić uwagę na czynnik czasu, który może przesądzać o efektach wykładów prowadzonych

MZS. Chodzi bowiem o zdyscyplinowane gospodarowanie czasem, zgodnie ze scenariuszem wykładu. Gospodarzem czasu na wykładzie jest wykładowca wiódący. Dyscyplina czasu obowiązuje nie tylko wykładowców specjalistów, ale przede wszystkim wykładowcę wiódącego. Wykładowca wiódący, jak już wzmiankowano, wiąże treści wystąpień poszczególnych specjalistów, podając ewentualne dopełnienia treści już zreferowanych, tytuł kolejnego zagadnienia wykładu i zaprasza specjalistów do jego zreferowania. Podanie treści wiódzącej odbywa się kosztem czasu kolejnego specjalisty i dlatego powinno być bardzo krótkie.

Od poszczególnych wykładowców specjalistów w czasie wykładu prowadzonego ~~prezentowaną~~ ^{prezentowaną} metodą należy wymagać w zasadzie jednej rzeczy, tj. wyłożenia zaplanowanych treści tematu /zagadnień wykładu/ na wysokim poziomie merytorycznym i metodycznym oraz w przydzielonym czasie.

W wykładzie prowadzonym MZS nie sakłada się dyskusji między wykładowcami specjalistami pod groźbą naruszenia struktury czasowej, a zatem i merytorycznej struktury wykładu.

Na wykładzie mogą zdarzyć się przypadki nie przewidziane /np. wyłączenie prądu, awaria urządzeń zabezpieczających itp./, które mogą zakłócić rytm wykładu i zająć część czasu, dlatego wykładowca wiódący powinien dysponować pewną rezerwą czasu.

Na pozytywny efekt wykładu prowadzonego MZS składa się wiele czynników. Jednakże najważniejsze z nich to sprawne wykonywanie czynności kierowniczych przez wykładowcę wiódącego i wysoki, naukowy poziom wykładanych treści tematu przez wykładowców specjalistów.

2. Seminarium prowadzone metoda "GLOB"

Seminarium prowadzone metoda "GLOB" w porównaniu z tradycyjną formą tego zajęcia, wyróżnia czynna obecność wykładowców specjalistów tych dziedzin naukowych, które obejmuje interdyscyplinarne tematy.

Korzyści z seminarium wynoszą słuchacze i wykładowcy. Słuchacze zdobywają wiedzę teoretyczną i uzyskują od wykładowców wypracowane wzory do naśladowania. Wzrost wiedzy słuchaczy zdobywanej na seminarium, pozostaje w prostej zależności od wkładu pracy podczas przygotowania do seminarium i aktywności w czasie jego trwania.

Świadomość słuchaczy, że na seminarium będą specjalistami z różnych dziedzin objętych tematem skusza ich do gruntowniejszego przygotowania się, ale też stwarza słuchaczom okazję do wyjaśnienia zagadnień nie zrozumianych. Przygotowanie i wygłoszenie referatów i kooreferatów oraz sabieranie głosu w dyskusji daje słuchaczom intelektualną praktykę i to tym cenniejszą, że niejako "od ręki" recenzowana przez zespół wykładowców i kolegów słuchaczy.

Na seminarium prowadzonym metoda "GLOB", wykładowcy w stosunku do słuchaczy zajmują postawę partnerstwa. Optymalny czas trwania seminarium metoda "GLOB" wynosi 3-4 godziny lekcyjne.

2.1. Przygotowanie seminarium metoda "GLOB"

W przygotowaniu seminarium, tak jak i w przygotowaniu wykładu MES, występują dwa etapy.

Etap pierwszy - programowanie, opisany w punkcie 1.1. - przygotowanie wykładu MES, odnosi się w pełni do przygotowania seminarium. W tym miejscu skupiamy uwagę na bezpośrednim przygotowaniu seminarium.

Bezpośrednie przygotowanie seminarium dotyczy kierownika seminarium /wykładowca wiadoży/, wykładowców specjalistów i słuchaczy.

Kierownik seminarium, po otrzymaniu odpowiednich wytycznych od przełożonego, zobowiązany jest zwykle do wykonania następujących zadań:

- opracowania merytorycznej i metodycznej koncepcji seminarium;
- opracowania scenariusza seminarium;
- udzielenia instruktażu wykładowcom i wytycznych słuchaczom;
- osobistego przygotowania się w zakresie merytu tematu.

Opracowując koncepcję seminarium, jego kierownik ma do wyboru różne możliwe warianty, np.:

- zlecenie konkretnym słuchaczom opracowania referatu i koferatu /ów/ na cały temat lub
- podzielenie tematu na zagadnienia i rozdzielenie ich między słuchaczy w celu opracowania referatów;

Wybór właściwej koncepcji seminarium będzie zależał od wielu czynników, a głównie od merytorycznej pojemności tematu, czasu przeznaczanego na seminarium, stanu literatury przedmiotowej i dojrzałości naukowej słuchaczy.

Odbiciem przyjętej merytorycznej i metodycznej koncepcji seminarium jest jego scenariusz. Wzór scenariusza zawiera załącznik 2. Opracowanie scenariusza powinno być poprzedzone zespołową, instruktażową analizą zarówno treści tematu jak i sposobów jego prowadzenia.

Kierownika seminarium, jak już wspomnieliśmy, obciąża zadanie udzielenia wytycznych słuchaczom. Wytyczne powinny zawierać:

- temat seminarium i ewentualnie jego zagadnienia;

- autora lub autorów referatów i kooreferatów;
- czas trwania i miejsce przeprowadzenia seminarium;
- literaturę źródłową i pomocniczą do danego tematu.

Wytyczne dla słuchaczy, a szczególnie dla autorów referatów, powinny być im przekazane z wyprzedzeniem czasowym stwarzającymi warunki dobrego przygotowania się do seminarium.

Przygotowanie się wykładowców specjalistów, biorących udział w seminarium, polega na przygotowaniu wystąpień merytorycznie spójnych z tematem. Krótka treść tych wystąpień powinni oni przekazać kierownikowi seminarium, które w formie тез będą odnotowane w scenariuszu.

Przygotowane wystąpienia wykładowców mogą mieć różny cel, a zatem i formę, np. mogą to być: pytania specjalistyczne do referujących, uzupełnienia specjalistycznych treści referatów, pouczające specjalistyczne przykłady historyczne lub z ćwiczeń, polemiczne ujęcie konkretnych zagadnień, usypuklenie nie rozwiązanych teoretycznie zagadnień specjalistycznych /problemów/ itp.

Wykładowcy specjaliści powinni także przygotować niezbędne ilustracje, dowody i cytaty do swoich wystąpień oraz niezbędne wypisy ze scenariusza seminarium.

Przygotowanie słuchaczy do seminarium prowadzonego metoda "GLOB" nie leży w zakresie autora tego tekstu. Warto jednak powiedzieć, że należy się im pomóc w przygotowaniu referatów, pomocy poglądowych itp. ze strony kierownika seminarium i wykładowców specjalistów.

2.2. Przebieg seminarium metoda "GLOB"

Przebiegiem seminarium steruje jego kierownik w oparciu o posiadany scenariusz. Po krótkim wprowadzeniu /patrz scenariusz - załącznik 2/ następuje wygłoszenie referatu i kooreferatów przez

wyznaczonych słuchaczy w przydzielonym limicie czasu. Respół wykładowców i grupa słuchaczy pilnie słuchają, czyniąc w swoich notatkach odpowiednie uwagi do dyskusji.

Od poziomu rzeczowego i metodycznego wygłoszonych referatów w zasadzie zależy stopień osiągnięcia zamierzonego celu seminarium, a głównym celem jest zwykle zgłębienie wiedzy z zakresu danego tematu. Do osiągnięcia tego celu w bardzo dużym stopniu przyczynia się dyskusja, bowiem czynnie angażuje wszystkich uczestników seminarium i drogą wzbogacania wiedzy oraz ścierania poglądów przybliża treść tematu do obiektywnej prawdy. Kierownik seminarium, drogą różnych osobistych zabiegów metodycznych i przy pomocy wykładowców specjalistów powinien stworzyć atmosferę dużego zaangażowania intelektualnego uczestników seminarium, doprowadzając do stanu tzw. "burzy mózgów".

Jeżeli, jak to się zdarza, na początku nie ma chętnych słuchaczy do wystąpienia w dyskusji to powinni to uczynić wykładowcy specjaliści.

Na seminarium prowadzona metoda "GLOB" w dyskusji mogą i powinni zabierać głos wszyscy uczestnicy: kierownik seminarium, wykładowcy specjaliści, a przede wszystkim słuchacze, bowiem w seminarium chodzi o ich czynny udział. Wystąpienia w dyskusji powinny być krótkie 1-5 minut. Dopuszczalna jest polemika we wszystkich relacjach uczestników, tj.: między słuchaczami, wykładowcami a słuchaczami, a nawet między wykładowcami pod warunkiem że będzie ona wychowawcza i wzbogacająca wiedzę słuchaczy. Zabranie głosu w dyskusji odbywa się za pozwoleniem kierownika seminarium, ale i bez tego możliwe jest wtrącanie jednozdaniowych wypowiedzi przez kierownika, respół specjalistów wykładowców i słuchaczy. Dzięki temu powstaje atmosfera sprzyjająca swobodzie myśli i wypowiedzi.

a dla kierownika seminarium stanowi ponadto sprężenie zwrotne świadczące o zaangażowaniu i uczestnictwie myślowym w omawianej kwestii tematu.

W toku dyskusji kierownik seminarium ma obowiązek przestrzegania ustaleń rzeczowych i czasowych zawartych w scenariuszu. Powinien on więc dbać o rzeczowość i zasadność wypowiedzi oraz niedopuszczać do zejścia dyskusji z zakresowych granic tematu i linii celu seminarium.

Do kierownika także należy podsumowanie seminarium, w którym zwykłe należy ocenić referaty i koferaty, aktywność słuchaczy w dyskusji ze szczególnym wskazaniem słuchaczy wygłaszających oryginalne myśli oraz wskazać na ewentualne braki w opanowaniu tematu i wskazać co należy uczynić dla likwidacji stwierdzonych luk.

Zakończenie

Przedstawiony tekst jest próbą opisu i teoretycznego uogólnienia doświadczeń ASG WP z zakresu innowacyjnych metod teoretycznego szkolenia słuchaczy. Prowadzenie wykładu metodą zespołu specjalistów i seminarium metodą "GLOB" zostało wdrożone do praktyki dydaktycznej słuchaczy, a także dla kadry dydaktyczno-naukowej Akademii. Obydwie metody zostały uznane za postęp w dziedzinie dydaktyki zarówno przez Komendanta ASG WP, nauczycieli akademickich, jak i słuchaczy.

Dla uzyskania oceny przez słuchaczy wykładu prowadzonego metodą zespołu specjalistów przeprowadzono w 1978 r. anonimowe badania ankietowe 100 oficerów słuchających wykładu. Pytanie ankietowe było następujące: "Czy Waszym zdaniem /z punktu widzenia słuchacza/ wykład prowadzony przez zespół specjalistów jest bardziej efektywny w porównaniu z wykładem prowadzonym przez jednego

wykładowcy. Jeżeli tak - to dlaczego, jeżeli nie - to dlaczego?"

Rozkład odpowiedzi był następujący:

- tak - 76%;
- nie - 19%;
- tak i nie - 3%;
- obojętne - 2%;

W uzasadnieniu odpowiedzi "tak" słuchacze podnosili wzbogacenie merytorycznych treści tematu oraz mobilizujący wpływ tej metody na uwagę słuchaczy.

Słuchacze /19%/ udzielający negatywnej odpowiedzi "nie" uzasadniali ją trudnościami notowania treści wykładu, wynikającymi z konieczności adaptowania się do sposobu wyrażania myśli przez zamieniających się wykładowców.

Jak narazie nie posiadamy danych świadczących o stopniu przyrosta wiedzy słuchaczy nauczanym tymi metodami, ale opierając się na opiniach ekspertów dydaktyki i praktycznych danych badawczych słuchaczy ASO WP, można z całą pewnością stwierdzić, że metody te nie są efektem pozornym lecz stanowią rzeczywisty postęp w dydaktyce naszej uczelni, a przez naszych absolwentów także i w Siłach Zbrojnych PRL.

Załączniki:

- 1 - Wzór scenariusza wykładu prowadzonego metodą zespołu specjalistów.
- 2 - Wzór scenariusza seminarium prowadzonego metodą "GLOB".

Wzór scenariusza wykładu prowadzonego
metodą zespołu specjalistów

....., dn.19....r.
/miejsce/

ZATWIERDZAM

.....
/funkcja, stopień, imię i nazwisko/

.....
/data/

SCENARIUSZ WYKŁADU

dla w dniu.....19....r.
/nazwa grupy słuchaczy/

I. TEMAT:.....

II. CEL WYKŁADU:.....

III. METODA: wykład zespołu specjalistów

IV. CZAS:....godziny lekcyjne od godz....do godz....,razem...minut

V. MIEJSCE:..... I WYKAZ URZĄDZEŃ AUDIOWIZUAL-
NYCH: /nazwa sali wykładowej/

-

-

VI. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

- odpowiedzialni za przygotowanie sali i urządzeń zabezpieczających.....
/termin, co i kto wykona/

- operator urządzeń audiowizualnych.....
sygnały i kody porozumiewania się wykładowców z operatorem urządzeń.....

- wykaz pomocy poglądowych.....

- zbiór literatury zalecanej słuchaczom.....

- miejsce wykładowców specjalistów na sali przed i po ich wystąpieniu.....

- itp.

VIII PRZEBIEG WYKŁADU

Czas	Zagadnienia wykładu i nazwiska wykładowców	Tezy wykładanych zagadnień	Pomocę poglądową /nr, kod, sygnał dl operatora
godz...	Przycięcie meldunku	- wykładowna wiodący	foliogram nr 1
...minut od... do...	wprowadzenie - wykładowca wiodący..... /stop, imie i nazwisko/	- podanie tematu i celu wykładu - podanie merytorycznej budowy /zagadnień/ wykładu	
...minut od... do...	1. Zagadnienie wykładu..... /tytuł/ /stop, im., nazw./	Tezy wykładanych zagadnień: - - - -	schemat nr 2 przesłóca nr 3 foliogram nr 4
...minut od... do...	2. Zagadnienie wykładu..... /tytuł i wykładowca/	jak wyżej	jak wyżej
...minut od... do...	P r a z e r w a		
...minut od... do...	3. Zagadnienie wykładu..... /tytuł wykładowca/	jak zagadnienie 1	jak zagadnienie 1
...minut od... do...	4. itd.		
...minut od... do...	Podsumowanie wykładu..... /wykładowca wiodący/	Tezy podsumowania /czas podziękowanie wykładowcom/	
...minut od... do...	Odpowiedzi na pytanie słuchaczy i podanie wykazu literatury zalecanej słuchaczom.	Odpowiedzi udzielają wykładowcy wg uznania wykładowcy wiodącego. Podpisanie dzienników /wykładowca wiodący/	foliogram nr...5 zalecanej literatury
godz...	Przejście meldunku o zakończeniu wykładu przez wykładowca wiodącego		

.....
 /podpis wykładowcy wiodącego/

Załącznik 2

Wzór scenariusza seminarium prowadzonego
metodą "GLOB"

ZATWIERDZAM

....., dn.197...r.
/miejsce/

.....
/funkcja, stopień, imię i nazwisko/

.....
/data/

SCENARIUSZ SEMINARIUM

W, w dniu19...r.
/nazwa grupy szkoleniowej/

I. Temat:

II. Cel seminarium:

III. Metoda seminarium: GLOB

IV. Czas:godziny lekcyjne od.....do.....,razem.....minut

V. Miejsce:

/nazwa sali wykładowej/

WYKAZ URZĄDZEŃ AUDIOWIZUALNYCH:

.....

VI. Założenia organizacyjno-metodyczne:

- odpowiedzialni za przygotowanie sali i urządzeń zabezpieczających

.....
/terain, co i kto przygotowuje/

- wykaz pomocy poglądowych przygotowanych przez słuchaczy.....

.....

- wykaz pomocy poglądowych przygotowanych przez wykładowców.....

.....

- itp.

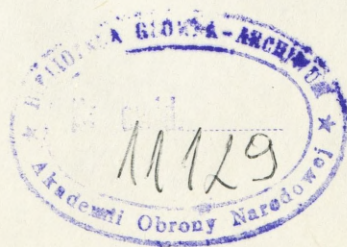
Godzina	Tematyka	Wykładowca	Wykładowcy	Uwagi
.....	Tytuły zagadnień seminaryjnych i nazwiska referujących	1. /stop.nazw./	Wykładowca wiedzy 1. /stop.nazw./	Wykładowcy specjalist. 2. /stop.nazw./ 3. /stop.nazw./ 4. /stop.nazw./
.....	Przebieg seminarium - wykładowca wiedzy	Wykładowca wiedzy	Wykładowca wiedzy	Udział w dyskusji
.....	Wprowadzenie do tematu seminarium	- podanie tematu i celu seminarium	- podanie tematu i celu seminarium	
.....	1. Zagadnienia seminaryjne	- referat - kooreferent - dyskusja	- podanie zagadnień seminaryjnych i nazwisk słuchaczy referujących - przedstawienie wykładowców specjalistów	e/ treść pytania do referującego..... b/ treść wypowiedzi specjalist. wypowiedzi..... c/ treść podanego przykładu.....
.....	Przebieg seminarium	Udziałanie słuchaczy	Udziałanie słuchaczy	d/ treść kontrowersyjnego pytania na obrębnych test referujących.....
.....	2. Zagadnienia seminaryjne	ryjne jak wyżej	jak wyżej	a/ b/ c/ d/
.....	Podsumowanie seminarium	- sformułowanie najważniejszych test seminarium - sformułowanie zagadnień nie w pełni oporzeczonych - ogólna ocena przygotowania grupy i wyślozonych referatów	- sformułowanie najważniejszych test seminarium - sformułowanie zagadnień nie w pełni oporzeczonych - ogólna ocena przygotowania grupy i wyślozonych referatów	

-podziękowanie wykładow-
com specjalistom i stu-
dentom za referencje

godz... Przejście meldunku o zakończeniu seminarium - wykładowca wiódzący

.....
/podpis/

51

~~Cryst 355.2~~ R. 16 ✓
51161

Cryst. 355.20